

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri ozikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ellenzék.

Július 1-jével új félév vette kezdetét. Azért kérjük az előfizetést mielőbb megújítani, hogy a lapot ezután is minden megszaki-tás nélkül tovább is küldhessük.

Előfizetési feltételeink:

Félévre . . . 8 frt.
Negyedévre . . . 4 frt.
Egy hónapra . . . 1 frt 50 kr.
Mutatvány számokat kívánatra azon-anal küldünk.

Az egyetem.

A múlt napokban bezárultak a belső-torda utcza Alma mater, kevés-sel ezelőtt még zajtól visszhangzó csarno-kának kapuis két hónapon át csend borul a fényes épülete, a mely az er-délyi részek vezérvárosában a szellemi élet legjelentékenyebb fókuszát képviseli. De tegnap még közel 40 ifju ált sorba az egyetem fényes szobájában, hogy meg-felelő ünnepségek formái között átvége sok évi küzdése, fáradozása eredmé-nyében a tudományok készülség elis-merésének legmagasabb fokát; a tudori diplomát.

És a napi események króniká-sának tolla, a mint feljegyzí ezt a tényt, már a szokás erejénél vonzottan át-szalad arra a területre, a melyen az egyetemi reform nagy művének talaját szántogatják, boronálják szakértő és nem szakértő kezek, a melyek munkája azonban idáig csak abban a köztudat-ban nyer kifejezést, hogy az egye-temi oktatás reformra szorul.

Különösen a jogi szakoktatás re-formjáról beszéltek az utóbbi időben nagyon sokat. És ezt természetesnek is kell tekintenünk, ha meggondoljuk, hogy az egyetemi életet még mindig a jo-gászelem dominálja.

A kolozsvári egyetem hallgatóinak túlnyomó része is még mindig Themis oltára előtt hozza áldozatát s így ha még annyira is érezhetővé vált a re-form az egyetemi oktatás más terein is, előtérben már csak a jelzettük kö-rülményénél fogva a jogi oktatás re-formja áll. Ennél a közönség is tanu-sít annyi érdeklődést, hogy a sajtó min-den távén elején avagy végén szentel egy pár cikket ennek a kérdésnek, a mit a közönség nem szokott elolvasni.

Hasonló sorsa van azoknak a kü-lömböző reform tervezeteknek is, a me-lyek a felsőbb szakoktatás reformja fe-

lől a szakkörök különböző vidékein fel-feltűnedeznek.

Legujabban Wlassitsnak az elmúlt télen ismertté vált új terveze-te foglal-koztatta a szakköröket. Ez alkalommal is természetesen úgy beszélnek Wlas-sits operetumáról, mint a hogy Wlas-sits dolgairól általában szokás.

Nagy elismeréssel honorálgatjuk a jelentékeny kezdeményezést, a mely újabb bizonyítéka a kultuszminiszter mindenre kiterjedő fejlett érzékének. Egyébként pedig minél kevesebbet szó-lunk a reformtervezet lényegéről, a mely pedig egyes pontjaiban igen is megkö-vetelné a tüzetes kritikát.

Am e rövid cikk keretében mi sem akarunk a jogi szakoktatás kérdé-sének érdemével foglalkozni. Elég, ha felszínen tartjuk a kérdést és utalunk azokra a nevezetesebb szempontokra, a melyeket a reformtervezet elkészíté-sénél elsősorban kell minden reformátornak figyelmére méltatnia. És itt mi mindenekelőtt az ifjuság, a jogászifju-ság közszellemét tesszük kritikai vizsga tárgyává. Ugy vesszük észre ugyanis, hogy az egyetemi oktatás mai rendje és az egyetem ifjuságának közszelleme között bizonyos kölcsönhatást létesítő szellemi összefüggés van.

És nem tehetünk róla, de ki kell mondanunk, hogy a közszellemben néhány olyan egészségtelen tünetre találunk, a mely míg ma ugyszólván domináló hatással van, másfelől ifju-ságunkat éppen abban a tulajdonsá-gában támadja meg leginkább, a me-lyet a világ minden népe leginkább becsül és fejleszt az ifjuban: az ideális törekvések iránti fogékonyságában, szel-lemi ruganyosságában.

A mai ifjuság túlnyomó részének két törekvésen, mint sarkponton nyug-szik egész világnézelete. Végezni minél előbb és bármily módon, kerülni az élet nehezebb oldalait de annál inkább megrohanni az u. n. könnyebb pá-lyákat.

Elmondhatjuk, hogy a Bukovay Abszák kora lejárt, fajtája kiveszett, de nem tudjuk, hogy az a nemzedék, a mely lóhalálában nyargal át az egyetemi tanulmányokon, valóságos versenyfutást rendez a szigorlatok legyurásában; mennyivel képvisel több öntudatosságot, komolyságot és feladataira való ráter-mettséget amannál, a letűnt időknek annál az ifjuságénál, a mely legalább az ideális rajongást megtartotta maga-nak az ifjuságból.

És mit szólunk a központi hi-vatalok ama ostromlásáról, a melynél fogva egyetemi ifjaink jó részbe nem is tudja elképzelni az ember bol-dogságát más helyen, csak a minis-teri bünök kényelmesen butorozott szo-báiban valóságos tyáni harcot folytat egy-egy segédfoglalmazói állomásért s a melyiket végzete elzárja az efféle El-dorától, az minden igyekezetét abban összpontosítja, hogy legalább jókorát könnyítsen pályája nehézségein.

Csak a vidéki ügyvédek kell meg-kerdezni ez utóbbi tekintetben. Hány van a ki igen kedvező feltételek mel-lett keres irodájába jelöltet, de nem talál, mivel a jogot végzett ifjuság egy részének derogál a mindennapi irodai munka, a mely a kényelemből áldozat-tal követel. Ennél könnyebb dolog be-iralkozni valahogy egy balekul megfo-gott princípális mellé és három éven át arra figyelni, nehogy egy órára is kiessünk abból az időből, a melyet a törvény a joggyakorlatra szab és aztán ilyen névleges joggyakorlat után neki rohani — az utolsó, az ügyvédi vizs-gának, a mivel aztán minden elér-hető.

Az ilyen gondolkodásnak alapját én a mai tanrendszerben, illetőleg en-nek főleg az új védőtörvény életbelépte óta lábra kapott kezelésében keresem.

„Az élet nehéz, a tananyag nagy, nem lehet tehát az ifjusággal szemben szigorat alkalmaznunk.” Eza tanári kar felfogásának a kiindulási pontja szemben az ifjusággal.

„Sokat nem lehet követelniök az imminis anyagból.”

Elégedjenek meg hát avval, a mit tudok. És a végén egy bukás nem a világ. Hat hétre kijavítom s akkor min-den rendben van.” Így gondolkodik az ifjak legtöbbje.

Mind ebből pedig az látszik, hogy a jogi oktatás mai rendje nincs kellő kontaktusban az élettel. E miatt alku-doznak le annak szigorából tanárok és hallgatók egyaránt. És ez a folytonos alku megterem bizonyos lazaságot a rendszerben, bizonyos felületességet a tudásban, — tartalmatlanságot a szel-lemben.

A nagy vakációban ezek ellen-szereiről kellene gondoskodnia a ma-gyar kulturpolitika vezetőinek.

Dr.

Politikai hir.

A kiegyezés véglegesítése. Thun gróf osztrák miniszterelnök tegnap reggel Budapestre érkezett, hogy Széll Kálmán mi-niszterelnökkel, a kit a nap folyamán több-ször meglátogatott, némely folyó ügyekről ér-tekeztek. További értesülésünk szerint a két miniszterelnök a kölcsönösség alapján a ki-egyezés véglegesítésének minden módzata-iránt megállapodott.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Thun gróf osztrák miniszterelnök, a ki tegnap reggel ideérkezett, hosszasan konfe-rált Széll Kálmán miniszterelnökkel. Dél előtt 11 óra körül Thun gróf megjelent a képviselőházban és újra tanácskozott Széll Kál-mánnal. Hir szerint a kiegyezési törvény és az ennek megfelelő császári rendeletek egy-idejűleg való közzétételének részletes módo-zatairól tanácskoztak.

Megüresedett mandátumok.

Radó Kálmán és Zsámbokréthy József elhunytával megüresedett a felső-őri — illetve a zsám-bokréti kerület mandátuma. Politikai körök-ben elterjedt hírek szerint a felső-őri kerü-lemben Pázmány Dénes egyhangulag fog megválasztatni, a zsámbokréti kerület pedig Vörösmarthy Bélának, az igazságügyi állam-titkárnak jut.

A napokban megüresedett a hátszegi kerület is, mert annak képviselőjét Mara Lászlót megválasztották Hunyadyregye alispájává a főispánná kinevezett Hollaky Arthur helyére.

KÜLFÖLD.

Spanyolországból.

Madrid, július 2.

A valenciai zavargások tegnap reggel kezdődtek. Minthogy néhány tüntető csoport megakasztotta a lovasut forgalmát, közbe-lépett a csendőrség, a melyet azonban kö-vekkal dobáltak meg. A csendőrség és katona-ság kénytelen volt löni és több embert meg-sebesített. Minthogy a nyugtalanság este még növekedett, a város fontosabb pontjait kato-naság szállta meg. A lázadók torlaszokat áll-ítottak, a melyek közül az egyiket a lovas-ság mindkét oldalról való lövöldözés után be-vette. Sok ember megsebesült. Még nem tudják, nem hal-e még néhány ember eb-ben az ütközetben. A lázadók megtámadták a Camilos-kolostort is, de ezt a támadást a katonaság és csendőrség visszaverte és sok embert letartóztatott. Éjjel a tábornokok összeültek, hogy tanakodjanak a helyzetről. A valenciai polgármester felhívást bocsátott ki, a melyben a lakosságot nyuga-lomra inti. Mára újabb rendzavarásokat várnak. A mára tervezett bikaviadalok meg-tartását megtiltották.

A forrongó Belgium.

Brüsszel, július 2.

A katonai zenekarnak a parkban ren-dezett hangversenye alatt a szociálisták tüntetést rendeztek, a mennyiben a Mar-seilaiset énekelték és a kormány ellen kifakad-

tak. A zenekar visszavonult, mire egy szo-cziálista beszédet mondott, a melyben a né-pet az ellenállás és a tüntetések folytatására buzdította. Azután a szociálisták a városon végig a Maison du Peuple elé vonultak és a kerikális lapok szerkesztősége előtt ellensé-ges tü tüntetéseket rendeztek. Komolyabb rend-zavarás nem fordult elő.

Dreyfus Rennesben.

Páris, július 3.

A St.-Cloud vendéglőben a Déroutéde-pörben szerepelt tanuk Déroutéde tisztele-tére estélyt rendeztek, a melyen az utóbbi kijelentette, hogy Dreyfust **bűnösnek tartja**, ha azonban a haditörvények ártatlannak nyilvánítja Dreyfust, **meghajol az ítélet előtt**. Követeli, hogy a rennesi haditörvény-szék kiderítse a teljes igazságot, mert a há-boru lehetősége teljesen ki van zárva, a Dreyfus érdekében megindított hadjáratnak pedig csak az a célja, hogy a honvédelmet dezorganizálja.

A Figaro egy levelet közöl, a melyben a *monakói fejedelem gratulál Dreyfusnak*, a miért olyan csodálatra méltó bátorsággal védelmezte fárját. Hogy a derék embernek segítségükre legyen és Dreyfus-szal a kiállott fájdalmakat és szenvedélyeket elfelejtse, meghívja Dreyfust marchaisi kastélyába, Aishe departementbe, mielőtt az igazságszolgáltatás műve befejeződik. A levél így végződik:

„Olyan mártírnak a jelenléte, a ki felé a humanitás lelkiismerete fordul, becsületére fog válni háznaknak.

A Temps brsti tudósítója beszélgetett a Sfax kapitányával, a ki Dreyfusról a kö-vetkezőket mondta: Dreyfus elmeállapota tel-jesen kifogástalan. Erős léptekkel ment a Sfax fedélzetére, hol szigorú vizsgálati fog-ság alatt álló tisztként bántak vele. Tartása megvetést és iróniát látszik elárujni. Dreyfus sokat olvas és nem látszik izgatottnak.

Naponként háromszor sétálhatott egy óra hosszat a fedélzeten és mindennap reg-gel orvosilag megvizsgálták. Mikor egy tiszt az ítéletet vele közölte, közbűbös maradt. Csak egyszer jegyezte meg:

— Nem haragszom senkire; katona va-gyok és boldog volnék, ha ismét szolgál-hatnék!

Különben igen keveset beszél.

Ex-lex buzaarak.

Budapest, július 1.

Van Budapesten egy merkantilis újság, amely azzal tetszeleg magának, hogy a gaz-dákat védi az „agráriusok” ellen, törekedvén minden uton és es módon az agrár mozga-lom gyengítésére.

Ez az újság egy ismeretlen nevű szak-férfiuval nekíront az én „ex-lex buzaarak” című cikkemnek, olyan modorban és han-

rajtam, hogy július May nem volt közönyös irántam. Észrevettem, hogy velem szembe a régl nyílt viselkedéséből sokat elhagyott, nem volt olya mint régen. Midőn most meg-látott, szép arca vagy olyan piros lett, mint a lilium és ha kénytelen volt hozzám szólani, lesütötte a szemét.

Most soha sem jött a játszó szobába, midőn én a gyermekekkel voltam. Ha kér-tem, hogy énekeljen, mindig volt valami kifogása készen és soha sem látszott meg-emlékezni arról, hogy nekem is volt han-gom. Ritkán szólított „Gábielnek”; leg-gyakrabban „Holmes urnak” címzett. És az volt a legrosszabb benne, hogy mentül hidegebb volt hozzám, annál inkább sze-rettem.

Vajjon igazán szívtelen volt, vagy csak én képzeltem, hogy mentül hidegebb volt hozzám vetélytársaimhoz, annál kegyesebb volt.

Vetélytársaimnak neveztem őket, mert ez a dolog mindnyájunk előtt nagyon komoly kezdett lenni. Egy dolgról bizonyos voltam, hogy ő nem volt közönyös irántam; vagy szeretett, vagy ellenszenvet érzett. Másokkal nevetett és éppen úgy beszélgetett, mint az előtt, de velem, változás volt a modorában.

— Gábiel, — mondá Lady Lulworth egy napon — vesszekedél Lady Mayal?

— Nem, — válaszolam.

Különösen rézett rám.

— Most nem vagy oly gyakran velem, a hogy szoktál volt lenni, folytatá. — Bizo-nyos vagy benne, hogy nem volt köztetek semmi kellemetlenség?

A mint a grófné szép arca ollágyult, szerettem volna neki az én esztelen szven-dehyes szerelemről beszélni, — elmondani, hogy mennyit küzdtem ellene, de az erőt vett rajtam és hogy éreztem, hogy el kell hagynom, őtet és mennem oda, hol a gyám-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Július 4.

Szinműirodalmunk ma.

A dolog úgy áll, hogy az ember a tíz újján egész bátran előszámolhatná azt a néhány író, a kik kiteszik a jelenlegi secessió korát élő szinműirodalmunkat. Ámbátor ez még nem is volna olyan nagy baj, mert ha Echeagaray neve ugyszólván egymagában je-lenti a spanyol szinműirodalmat, az Ibsen és Björnsoné pedig a norvégét, a szám dol-gában nekünk sem volna okunk panaszkodni. Sőt ha összes v. b. titkos drámáiróinkat egybe vesszük, nyugodtan vetekedhetünk akár a francziákkal is.

Legfőbb baj, hogy íróink nagyrésze kü-lönböző okok miatt egyelőre még nem igen fog a darabírásához. Az írók a szinműírást hatalmas fának tekintik s nem merik bele-vágni fejszéjüket. Íróink javarésze újságírás-ból él s ez a foglalkozás tudvalevőleg ugyan-esak igénybe veszi az idegeket és kimeríti az agyat. A kik pedig nem zsurnaliszták, azok bírák, lelkészek, tanárok, ügyvédek és tanítók vagy egyéb foglalkozásúak. A dráma-írás Muzsája pedig igen szeszélyes és nagy igényű hölgy, kinél csak kitartó udvarlás és föltétlen meghódolás esetében lehet célt érni. Boldog hazánkban pedig mennél keve-ssebb vannak, a kik teljesen az írói fog-lalkozásnak szentelhetik önüket és egész idejüket.

Nálunk, ha notalán mégis akad néhány író, a ki készülséggel, ambícióval és főként tehetséggel teszi lábát a szinműírás rögös mezejére, nem viszi többre, mint hogy színre kerül egy vagy két egyfölvonásos darabja valamelyik fővárosi színpadon s azzal vége. Szinműírói pályafutása be van fejezve. Az író az első siker mámorától elkábítva — mondjuk — egy háromfölvonásos darab írá-sába merészkedik fogni.

Nincs azonban elég ideje, nem kon-czipiálja elég szilárdan művét, vagy itélet-hiány, kimerültség, szóval bizonyos ok miatt darabja nem sül el úgy, mint a hogy ere-detileg gondolta. Az átdolgozáshoz sem ideje, sem kedve, így aztán megcsik, hogy a szín-ház dramaturgia ugyancsak kaczagos ábrá-zatot vág a benyújtott darab átoltvasása után. Az író ez arezfintorításra megrémül, s azt hiszi, hogy isten tudja, mennyire kompro-mittálva volna, ha darabja csakugyan színre kerülne. Még örül szegény feje, hogy kellő időben fölvilágosították. Lóhalálában rohan haza, s úgy vágja a kéziratot asztalfőkéjé-nak a legmélyebb zugába, hogy onnan bi-zony kilencz esztendeig sem kerül elő.

Pedig kevés jóakarattal egész bátran elő lehetett volna adatni azt a darabot. Eset-leg javításokkal, törlésekkel, vagy teljes át-dolgozással. Csakhogy aki egyszerre, egy ug-rással akar a Parnasszus tetején teremni, az igen könnyen kitörheti a nyakát.

Igy aztán nem éri el célját, sem az író, sem a szinízigazgató. Vagy jobban mondva a szinízigazgató igen, mert a külföldi import aránylag igen olcsón áll rendelkezésére és a

szinízigazgató urak tudvalevőleg legelső sor-ban a kasszával szoktak törődni, aztán a társulattal, a zenekarral, a ruháttárral és még egy csomó, rájuk nézve kétségkívül eléggé fontos dologgal, s csak mindezek után sze-gény íróinkkal.

Külföldön a darabírók százezreket rak-nak zsebre irodalmi tevékenységükből és nya-kig ülnek a dícsőségben, míg a mi szinmű-íróink, vagy helyesebben szólva azok, kikből szerencsesebb körülmények között drámáirók lehetnek volna, igen jól érzik magukat, ha karrierjüket, mint valamely fővárosi lap színi rovatának vezetői, vagy esetleg — s erre volt már példa, — mint politikai tudósítók fejezik be, ha az a bizonyos kilencz év le-telt, darabjukon ök mosolyognak legjobban.

Bizonyos, hogy a szinműirodalom te-rén jelenleg a francziák vezetnek. De ezen-kivül van angol, olasz, német, spanyol és norvég szinműirodalom is. Magyar azonban nincs. Hogy tiz, vagy husz év múlva lesz-e, arra ma határozott választ adni természet-e-sen nem lehet. Lehetséges, hogy igen, de vi-szont az sem lehetetlen, hogy akkor sem le-szünk messzebb, mint ma.

Íróink legnagyobb hibája az, hogy nem tanulnak a szinműírás virtuozáitól, a franc-ziáktól, de nem tanulnak más nemzetek el-ismert mestereitől sem. A darab írásnak min-den egyes nemzetnél nemzeti irányban, kell ugyan fejlődni, a darabírás művészetét ma-gát azonban egész bátran lehet internacioná-lis valaminek tekinteni.

Még a legjobb magyar darabnak is meg-van az a hibája, hogy nincs jól megszer-

kesztve: csontváza görbe, laza. Erőtlen, for-mátlan gerincez pedig sosem bírja meg a rendszertelenül ráhányt részeket. A hárm-as egység ma már természetesen tulhaladott áll-láspont, de a ki szándékosan ignorálja, az igen könnyen az ellenkező végletbe eshet.

Csongor József.

Hilary.

— A „Tövises és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: **AMICA.**

XX.

A Gábiel történetének a folytatása.

(Folytatás.)

(44)

— Igen; azt tehetem, Lady May és azt szándékoztam tenni. De, még életemnek a legjobb éveit eltöltöm az ő megnyeréséért dolgozva, valaki jöhet és elviszi őtet előlem.

— Nem viszi, ha ő szereti magát, — mondá Lady May.

— Ő nem szeret engem és több imá-dója van, mint a mennyit elszámálhatok, — válaszolam.

A formás fő annyira elfordult tőlem, hogy az arcát nem láthattam. De kissé remegett a hangja, midőn megszólalt.

— Gábiel — mondá szeliden — talán az, akit magga szeret jobban, szereti magát mint a hogy gondolja.

— Nem mondtam többet; nem mertem. Ha még egy másik perczig egyedül maradok velem, megkértem volna, hogy legyen a fele-ségem; ezt az okosság és becsület tiltották. Az én jó pátronussaim biztak bennem és én nem tudtam magamat a bizalmakkozó méltatlannak bizonyítani.

Az a meggyőződés kezdett erőt venni

gon, amelyen nem követem; megszoktam már amarról az oldalról, ahol divat mind-azokról, kik nem hajlandók szótalanul tűnni a mai gazdasági élet kiváltságosainak szíjpolozását, egyszerűen azt mondani — „nem ért hozzá.“ — Tessék tudomásul venni, hogy ennek az elbírálását nem bírom sem a „Magyar Újság“-ra, sem annak bármikép nevezett munkatársára.

Sok szempontból szólottam én abban a bizonyos cikkben a buzaárak alakulásáról. Csak a merkantilisták harcmodorára vall az, hogy kikap a cikkből egy tételt, amely ellen látszólagosan érvelni tud s a többitől hallgat.

Ez a tétel az, hogy miért vettem én éppen a berlini árakat alapul akkor, amikor vonatkoztattam a külföldi piacok helyzetére, kiszámítottam, hogy minek kellene ma a buza árának lenni Magyarországon. Nem vesző azonban tudomást arról, hogy akkor, amikor a berlini árakat állítottam előtérbe, kiterjeszkedtem arra is, hogy ezek mellett az árak mellett máshonnan jöhetne be buza, nemcsak Németországból és midőn a 2 frt—2 frt 20 kr árdifferenciát odaállítottam a gazda elé, mint olyan összeget, amelyvel ma megérvidül, azt már az amerikai, orosz és a többi behozatalokra is vonatkoztattam, amelyeknél csak a magyar gabonának kelet felé való védelme érvényesülhetne.

Maradék a „M. U.“ adatai mellett.

Maga beismeri, hogy ma Amerikából Magyarországra búzát behozni nem lehet, mert a mai amerikai buzaárak mellett a new-yorki buza Fiuméba állítva 10 frt 20 krba kerülne. Hozzávére a 80 kr. vasúti tariffát, volna az amerikai buza a mely minőség s általában minden tekintetben sokkal rosszabb, mint a magyar buza, loco Budapesten 11 frt.

Ugyanaz nap, midőn a „Magyar Újság“ ezt a számítást tette, volt a budapesti piacon a buza ára 9 frt 50 kr., tehát 1 frt 50 krral kevesebb mint amennyibe az amerikai buza kerülne.

Ha tehát csakugyan igaz az, amit a „Magyar Újság“ állít, hogy „a gazdasági törvények szerint szabályozódnak az árak mindenütt a világon, hogy mesterséges árnyomásról beszélni gyermekeknek való rémmese“, akkor ezen általa felállított számítás értelmében Budapesten a búzának legalább is 1 forinttal, sőt minőségét tekintve, még többel is ma már magasabban kellene állnia, mint a budapesti tőzsde jegyzése a cikk költének napján volt.

Mert ha ma a budapesti piacokon a gabonaárak mesterséges nyomásáról csakugyan nem lehetne beszélni, akkor ma, amikor ennek az országnak semmi készlete sincs a mikor minden ember tudja azt, hogy a monarchia az idén sem termel annyit, mint a mennyit elfogyaszt, akkor a hazai gabonaáraknak csakugyan a külföldi árakhoz kellene viszonyulniuk és mindig a behozatali lehetőség határáig kellene emelkedniük.

Teljesen azt állította a cikkíró, a mit én, csak a következtetése nem a gazda, hanem a malmok és a merkantilisták zsebe felé hajlik. Amit egyebet mond, arra mit válaszoljak?

Egyszerűen tagadja, hogy a tavaszi alacsony gabonaárak okozói a budapesti tőzsdén a malmok voltak.

Tessék lememni ma a gabonatőzsdére és érdeklődni a mozgalom iránt, mely az utolsó napokban szintén csökkenett a gabonaárakat és meg tejszik tudni, hogy a legnagyobb eladók a malmok, a kik papirosan eladnak azért, hogy az őrlési válót természetben olcsóbban szerezhessék be.

Beszél az őrlési engedélyről, mint a gazda egyik jótételményéről.

Hogy az őrlési engedély törvényes vagy törvénytelen dolog-e, hogy ár a gazdának vagy sem, azt mi agráriusok már régen kimutattuk, kimutattuk pedig a nélkül, hogy valaha valaki bennünket megcáfolt volna.

leánya szép arcának a bűbája nem fog kísérténi. Szerettem volna ezt az én jó páronámnak elmondani; de a becsület hallgatást parancsolt.

Azt mondtam, hogy Lady May oly népszerű, annyira keresett, hogy ötlet látni most nem volt oly könnyű mint azelőtt. Bár menyinyre igyekeztem erőt venni magamon, hangom megtört és szemeim könnyekkel teltek meg. Ha a grófné nem nézett volna oly nyájasan nézett reám, az nem történt volna.

— Igen, Gábritel, ő nagyon keresett; de ő nem olyan leány, a ki a régi barátait elfelejtse, — válaszolta Lady Lulworth.

Nem, én tudom azt. Mondtam a grófnénak, hogy gyámleánya jellemének a nemesességét méltányolom. Mint gyermek szeretett és jó volt hozzám; de gyermekkori barátságunkra nem támaszkodhatom. Nem alkalmatlanodhatom, midőn a saját rangjabeli férfiakól van körülvéve.

Lady Lulworth mosolygott és aztán sohajtott.

— Gábritel, abban a mit mondasz van valami igaz, — mondá.

Ekkor fajdalmas kifejezés jött az arcára. Csúdközltem, hogy miért. Talán nem aggodott miattam?

— Gábritel — folytató, — reményem, hogy Lady May nem érezte teled a társadalmi állásodban levő különbséget?

Mondtam neki, hogy Lady May egy jó-ságos angyal — és ő nevetett.

— Gábritel, neked saját fogalmaid van az angyalokról, — válaszolt, minden poétának az van; de, én részemről azt gondolom, hogy ő inkább hasonlít egy kedves, igéző, akaratos leányhoz.

Igyekeztem a bangomból minden melegebb érdeklődést száműzni, midőn azt kérdeztem, ha vajon igaz-e azon általam hal-

Öt esztendeje már, hogy kimondtuk, hogy jogtalan „paritás.“

Az idő bebizonnyította, hogy igazunk volt. Akkor is azt felelték rá a merkantilisták: nem értünk hozzá!

Ma felállítottuk azt a tételt, hogy Magyarországon a búzának drágábbnak kellene lenni, mint Berlinben és a tengerentúli piacok paritásában.

Ezt az állításunkat is ép úgy czáfolták és czífolhatnak ellene mesterségesen összeállított számadatokat, amit mondottunk, az azért még is be fog következni,

Különösen be fog következni akkor, ha sikerül a magyar kormánytól keresztül rin-niünk azt, hogy a gabonaforgalomban is megszüntesse az ex-lex állapotokat, amire utó-végre mégis csak reményünk lehet, mert Magyarországot nem lehet évtizedeken át kormányozni felfüggesztett törvényekkel és a törvényértéseknek egész sorozatával.

Egyet azonban tessék végre megtanulni. A magyar gazdák tudják, kik jó barátai és kik ellenségeik.

A pusztuló birtokososztály tisztában van ma már azzal, hogy mit érnek a merkantilizmus szofizmái, azok a nagyhangú frázisok, amelyek a „kinálat és kereslet“ a „világfor-galom“ stb. csillagok köpönyegébe takarják azt a politikát, amely ennek a nemzetnek a gazdait tönkretette.

Ebben a kérdésben többet nem vitatkozunk. Tudtuk azt, mit cselekszünk s valljuk s hirdetjük a kiadott jelszót:

1. Le az ex-lex buzaárakkal a magyar piacokon!

2. Nem adjuk a búzát olcsóbban aratás-kor 11 frt 50 kr. — 12 frtnál és azután is legalább mindig 1 fttal drágábban, mint amilyenek a berlini árak!

Gazdák!

Nem azért szántottunk, nem azért vetettünk, nem azért arattunk, véres verej-téssel, hogy a budapesti malmok és azok családai merkantilis jelszavak segítségével elharácsolják jövedelmünket!

Ha már megtermeltük azt az aczélos szemet, ne legyünk könnyelműek, tartsuk a búzát!

Baross Károly.

Lesz-e országos Petőfi-ünnep?

Bpest, július 3.

„Sarkesillagom az erős nemzeti érzésben kiforrott magyar állam.“

Igy vagy ilyenképpen szólt Wlassics Gyula m. k. vallás és közoktatásügyi miniszter egyik legutóbbi beszédében.

Szép csillag a sarkesillag. Mozdulatlan, mint az osztronomusok mondják és a szilárd-ságnak olyan jelképe, a melyhez sok költői hasonlatot lehet fűzni. A költői hasonlatokat azonban ki fogja komolyan venni? Poétikus metaforai arra valók, hogy hangulatokat keltsenek, hogy szép indulatokat, kellemes érzéseket váltssanak ki a szívekben. Elovásván azokat, ha nagyon szépek, talán megfede-kezzük az élet perpatvaráról, azután vége. A hangulat elmúlik, belevész az élet zajába, elnyeli a gond és a munka. . . . Ez a sora minden szép költői hasonlatnak még akkor is, ha egy m. kir. kultuszminiszter frazeolo-giájában foglal helyet.

Mert ime, még Wlassics Gyula miniszter sem vette komolyan a maga hasonlatát. Azt a szép, mozdulatlan sarkesillagot, a szilárd-ság és tántorithatlanság ez égi jelvényét nem látja már s nem tekintí vezéresillagzatúnak. A „nemzeti érzésben kiforrott magyar állam“ szintén csak olyan szónoki figura volt, a melyet oly szívesen játszanak azok, a kik adják, hogy a pronunziamentok korában a nagyhagyasú szavak és széles gesztusok meg-teszik a maguk hatását.

lott hir, hogy Lady May és Lord Aberdale nem sokára házasságra lépnek.

— En erről nem hallottam semmit, — mondá a grófné, — de látom, hogy Lord Aberdale mennyire jár utána. Lehet, hogy házasság lesz belőle; de Gábritel, az első személy aki erről hallani fog, a férjem lesz.

Megkönynyebbültem. Mig Lady May nem megy férjhez, addig nem mondok le a reménységről.

Valaki jött tudatni, hogy Lady Lulworth keresték és egyedül maradtam. A kis Ru hangját éppen e pillanatban hallotam kiáltani —

— Gábritel, jöjj ide!

Tudtam, hogy a gyermekek a pázsiton játszóttak és odamentem. Valehányszor Lady Mayt láttam szépsége újból feltűnt. Ezen reggel, az ő egyszerű reggeli ruhájában, mely bíjós alakjának minden vonását kimutatta, szebb volt, mint valaha.

Bátorságot vettem magamnak. Tudtam, hogy ő oly igaz mint az aczél és tőle magától kérdeztem meg, hogy igaz-e amit hal-lottam.

— Ru várj egy kicsit, — mondtam Lady Mayval kíváncs beszélni.

Ő nem látott engem, midőn a gyermek a pázsit másik végéről szólított. Egy cédrus fa alatt állott énekelve.

Midőn Lady May meglátott, az édes dal elhalt ajkain, szemcseit lesitította és az arca elpirult.

— Holmes ur! — mondá. Azt gondoltam hogy Ru van itt.

— És sajnálja, hogy csalódott kérdém.

— Nem, miért sajnálnám? Én örülök, hogy magát láthatom.

(Folytatása következik)

Arról volt szó, hogy nemzetünk legna-gyobb fontos költőjének Petőfi Sándornak ha-lála 50-ik évfordulóját országos gyászünnep-pé tegyük-e vagy sem. Szabadságharcunk halhatatlan dalnoka, legnagyobb népköltőnk talán csak megérdemelné ezt! Minden má-s nemzet bizonyára ezt az évfordulót országos eseménynyé tenné. Mennyivel inkább olyan nemzet, a melynek kultuszminisztere sarkesil-lagnak tekinti az erős nemzeti érzésben ki-forrott államot.

Igy gondolkozott Rátkay László ország-gyűlési képviselő is, a ki a képviselőházban indítványt akart tenni a Petőfi-ünnep ország-gossá tételéről. Előzőleg azonban Wlassics miniszterhez fordult azzal a kérdéssel, hogy részt vesz-e a kormány is ezen az ünnepen és hozzájárul-e ahhoz, hogy az ünnepet orszá-gossá tegyék?

Wlassics miniszter azonban (a sark-esillagos) oly idegesen és haragosan utasította vissza a tervet, hogy Rátkay egyelőre elállt attól, hogy a képviselőház pléniuma elé vigye a kérdést. Vajjon szóba kerül-e újra a képviselőházban vagy pedig a kormány hozzájárulása nélkül, vagy a kormány elle-nné csinál-e a nemzet országos Petőfi-ün-nepet, nem tudjuk. Bizonyos, hogy a sark-esillagos miniszter kijelentésével ellenkezésbe jutott s ma már elfelejtette, a mit a minap mondott. Frázisainak szótárából törőlnie kell ezt a kifejezést, mert ha Petőfi emlékének ünneplését nem tartja alkalmasnak a nem-zeti érzés öregbítésére, vajjon akad-e ember, a ki ily irányú szónoki hasonlataiban a jö-vőben csak pillanatig is himni tud?...

† Kovács Ferencz.

Tegnap már hirt adtam Kovács Fe-rencz marosvásárhelyi plébános elhalálozá-sáról.

Tudósításom a következő életrajzi ada-tekkel egészíthetem ki. 1837. november 25-én született a nagyküllőmegyei Köhalom mezővárosban. Tanulmányait Brassóban, Sz-udvarhelyen, Gyulafehérvárt és Bécsben az egyetemen végezte. Működését 1859-ben, mint püspöki iktató kezdette meg, az 1860. évi ápril 18-án szenteltetett pappá. 1861-ben mint tanár volt alkalmazva a gy.-fehérvári róm. kath. főgymnasiunál, 1862-ben theolo-giai tanárrá neveztetett ki, mely állását 1874. évi október hó végéig viselte, ekkor lett marosvásárhelyi plébános és maroske-rületi főesperes, s ebből az állásából ragadta el 62-ik életévében a halál. Már kora ifjú-ságtól a közügyek lelkes harczosa, tamogatója volt. Nem volt Marosvásárhelynek olyan egylete, melynek alapító tagja nem lett volna és majdnem mindenikben viselt valami bizalmi állást. A Kemény Zsigmond irodalmi társaság, az uri kaszinó, Dalkör, zenekedvelők egylete, színiugypártoló, maros-tordamegyei gazdasági egyleteknek hosszú időn át volt elnöke, részint alelnöke, azon-kivül alapító tagja volt az önk. tűzoltó-egy-letnek, s ott láttuk az összes többi egyletek tagjai sorában is.

Ezen működését Ő Felsőge két izben is méltányolta 1880-ban a Szent kegyedről nevezett birtfai apát czímet 1894-ben pedig a vaskorona rendet nyerte. De bármennyit áldozott is a közügyeknek egyháza ügyét soha egy pillanatra sem feledte el, több hely-en építetett templomokat, állított iskolákat.

Igy az ő érdeme a gyönyörű két eme-letes marosvásárhelyi felsőbb leány iskola felépíttetése is és a róm. kath. gymnásium-ban a 7. S osztályok föllállítása. A hol csak tehette, mindenütt a székeségérde-keért küzdött, a székeségtől iparmuzeum létesítése majdnem az ő érdeme. Beutazta Poroszországot, volt Rómában, Nápolyban és a csángók érdekében Romániában.

A folyó évben lett pápai prelatus, ezt az új tisztesség kitüntetését azonban alig pár hónapig viselhette. Halála az egész vá-rospan mély részvétet keltett, az összes egyleteken fekete lobogó leng, a mit számos magán épületre is kitűzték. Időközben kisebb irodalmi munkákat adott ki, melyek között legjelentékenyebb az Erd. róm. kath. Státus megbízásából szerkesztett a „Székelyföld keletkezésének és fejlődésének története.“ Ravatalát az igaz részvét a korszak örö-zével borította el. Nyugodjék esendesen!

Tüz.

Szék, jul. 2.

Mult hó 30-án d. u. 2—3 óra között tűz ütött ki Székváros nagyközségünkben, nem tudjuk biztosan mi állat keletkezett s alig pár perc alatt a szél által is szitva gyorsan egyik épületről a másikra csapkod-tak a lángok, annyira, hogy 3 óra alatt 106 lakoház, köztük egyik állami iskola és gyógy-szertárunk s minden melléképület, gazdasági szerrekek együtt, teljesen porrá és hamuvá lett. Ezzel egy nagy községnek 560 magyar református lakója maradt kenyér és hajlék nélkül, kitve az élet minden változásainak egy betevő falatt kenyér nélkül.

A tűz által okozott kár 200,000 forint meghaladja, melyből alig 2 vagy 3000 frt érő volt biztosítva, két kis gyermek, minden gabona készlet, sok házi állat, majorság és minden házi butorjuk oda égett a lakosok-nak, mivel részint a mezőre, részint a bone-hidai vásárra voltak s így nem volt a ki megmenthetett volna valamit.

A tekt. szerkesztőséghez azért fordulunk, hogy kiáltó szózatunk talájon keresztyéni pártfogásra, tudva azt, hogy becses lapjuk mindig nyitva állott a segély kérők számára, úgy most is számítunk a szerkesz-tőség jóindulatára, hogy a nagy nyomoru-ságra jutott lakosok számára könyöradomá-

nyokat elfogadnak s azt előljáróságunknak elküldeni szíveskedjerek.

Kiváló tisztelettel

K. A.

Oberschall Putnoky párbaj.

Kolozsvár, jul. 4.

A kir. törvényszék által az Oberschall—Putnoky párbaj ügyében hozott ítélet indo-kainak lényeges pontja így szól:

6501—99. bf. szám.

Ő Felsőge a Király nevében!

A kolozsvári kir. törvényszék mint bün-tető bíróság br. Szentkereszt Zsigmond kir. tsvzéki elnök vezetése alatt, Csiszér Károly kir. tsvzéki bírő és dr. Endes Miklós albirő mint szavazó bírák, valamint Lázár Emil jegyző jelenlétében ezen kir. törvényszéknek 1899 évi június hó 18-án 6501—99 bf.sz. a. kelt vádhatározatával párvíadal vétségeért vád alá helyezett dr. Oberschall Pál ellen folyó büntnyben az 1899 évi június hó 27-én meg-tartott szóbeli nyilvános végtárgyaláson, a Csaba Zoltán kir. alügyész, mint kir. közvádáló által tett meg indítvány és vádlott védelmé-nek meghallgatása után hozta a következő

Ítéletet:

Dr. Oberschall Pál vádlottat, ki rózsá-hegyi szül., pozsonyi lakos, 28 éves, róm. kath., nyilv. rendkívüli jogakadémiai tanár, vagyonos, műveltsége állásának megfelelő, büntetlen, tartalékos hadapród népfelkelő — a Kolozsvárt 1899 évi május hava 31-én el-követett a btk. 298. §-a 3-ik bekezdésében irt halált okozott párvíadal vétségeért bünös-nök mondja és ezért a btk. 298. §-a alapján a btk. 91. §-a alkalmazásával 2 (kettő) havi államfogházra ítéli.

Kötelezi vádlottat az eddig 16 frtban felmerült ügy az ezután felmerülő bünt-ügyi költségeknek a fennálló száhalýok sze-rint leendő megtérítésére.

A bünjel kabátot és inget vádlottnak, mint igazolt tulajdonosnak a bünjel 2 darab pisztolyt és drb golyót Fekete N. Bélának, ki azt beszolgáltatta kiadni, ellenben az elhalt nyakszirtján megtalált bünjel golyót elkobozni rendeli. Kárigény nem jelentetvén az ítel-kezés tárgyat nem képezi.

Egyidejűen ezen ítéletet vádlott felettes hatóságának kiadványozni rendeli.

Indokok:

Vádlott beismerésével, ugya végtárgya-láson felolvasott tanui vallomásokkal, vala-mint az 5. n. szám alatti bírói szemlejkönyv s arra alapított szakértői véleménnyel bi-zonyítást nyert, hogy vádlott ellenfelét Putnoky Domokost 1899 év május 31-én a vele pisz-tolylyal vívott a feltételeknek megfelelően, szabályszerűen lefolyt párvíadalban meglötte, a halál azonnal beállott s a szakvélemény elhalt jobb halántékán behatolt s a nyakszirt baloldali kihatolt golyó okozta agyroncsolással párosult ezen sérülést feltétlen halá-losnak mondja.

A párvíadalra okot szolgáltató előzményt a kir. törvényszék különösen a Veszprémi Antal közvetlen aggálytalan szemtanu vallo-mása alapján a következőkben állapította meg: Vádlott f. év május hava 30-ikán egy vacsoráról jövet, bement a „New-York“ nevű kolozsvári szálloda éttermébe egy fekete ka-vét elfogyasztandó, hol régi ismerőseire ta-lálva, azok asztalához menve az előtte azon társaságban egyedül ismeretlen Putnoky Do-mokosnak magát bemutatva, az asztalnál hely-et foglalva vídám hangon társalogtak.

A nevezett étteremben ezen társaságon kívül még egy fiatal orvosokból álló asztal-társaság volt jelen, kik egyik tagtársuk meg-jöttét ünnepelve, jó hangulatukban összecso-kolóztak, mire Putnoky Domokos megjegyezte, hogy „neki borzasztó volt, ha férfiak csókol-ták meg őt“, erre vádlott tréfás hangon meg-jegyezte, hogy „az vice versa sem lehetett kellemes,“ e megjegyzés után a társaság még egy ideig együtt maradt, azonban a társaság egyedül nótagja távozta, ennek férje és apja is eltávoztván az asztalnál csupán vád-lott, elhalt és az időközben odacsatlakozott Veszprémi Antal főszoigabíró maradtak, alig hogy helyet foglaltak, Putnoky Domokos fel-álva a jelzett czélzásért röviden kérdőre vonta vádlottat s mielőtt felelehetett volna vádlottat ismételtén arczul ütötte s szertelen dühvel az elszédültén az asztal alá bukott, vádlott fejéhez fekete kávé csészét vágva, széket is ragadott, azonban az erre elősiető szolgaszemélyzet további ténykedésében meg-akadályozta, vádlott pedig a földről felkelve, vértől borítva a szálloda egyik mellékhely-isébe vitetett s az esetenl jelen volt fiatal orvosok őt első segélyben részesítették, sérü-léseit betapasztva, illetően bekötözve, innen vádlott hazamenve, álmallan, lázas, izgatott éjszaka után dr. Tutsek Sándor és Fekete N. Bélát felkeresve nevezettek felkérte ügye elvállalására, nekik azon utasítást adva, hogy a fegyvernemet, illetően miután a nagy vér-vesztés folytán el van gyöngyölve, s így a kardvívásra alkalmatlan, nem akarvau nyil-vános megveretése szégyenét soká magán hordani, az ügy elintézését siettetendő pisz-tolyt ajánljanak, mely körülményt nevezett megbízottak figyelembe véve az 1899. évi május hava 31. napján délelőttjén gróf Beth-len Károly és Putnoky József és. és kir. had-nagy mint Putnoky Domokos megbízottjaival megtartott tárgyaláson miután a békés ki-egyeztethetés meghiusult a tárgyalás folyamán proponálva, azt az ellenfél megbízottjai is elfogadván, megállapodtak, hogy fegyvernem a pisztoly legyen, még pedig a dr. Tutsek Sándor tanuvallomási jegyzőkönyvéhez csatolt jegyzőkönyv tanúsága szerint is, kétszeri golyóváltással, 25 lépés távolságból, avance nélkül, sima csövű, légnyélküli pisztolyokkal, 10 másodpercznyi czélzási idővel, csőtörtők-

lövést számítva; hely a javító-intézet melletti berek, idő 1899. május hava 31-én délután 5 órakor.

E megállapodás szerint vádlott dr. Tutsek Sándor segédje kíséretében a helyszíne felé haladva, nevezetnek kijelentette, hogy ő nem bálná, ha csak lyukakat lönnének a leve-gőbe, mert ő csak a társadalom kényszeré-nek akar eleget tenni.

Majd a helyszínen megjelenve, az előbb említett jegyzőkönyv tanúsága szerint mind-két megbízottjainak utasításul adta, hogy a párbaj megtörténte után adják tudására Put-noky Domokosnak, miszerint tréfiájával sér-téni nem akarta. Miután a békés kiegyen-lítés megkísértése a helyszínen is eredmén-ytelen maradt, az első golyóváltásnál „három“ vezényszóra mindkét ellenfél fegyvere csak-nem egyszerre dördült el s a már lört következvény állott be.

Ezen tényállásra figyelemmel

A bűnösség és beszámíthatóság megállá-pítása mellett a kir. törvényszék a büntetés kisza-básánál a btk. 91. §-át találta alkalmazandónak, tekintve, hogy vádlott elhalt által nyilvános helyen, több intelligens egyén jelenlétében, egy általa hasz-nált — habár ildomtalan, de becsületet nem sértő — tréfas megjegyzés miatt sértett elhat indokolatlann és oly hirtelenséggel mondható orozva, egy művelt férfira nézve a legmegalázóbb módon határt nem ismerő lovagiatlan brutális erőszakkal földre esése után is tetlegesen bántalmaztatott annyira, hogy vádlott orvosi megvizsgáltatásakor felvett bírói szemlejkönyv és vélemény szerint ezen megvere-tések szenvedett sérülései 8 napon túl, de sőt kezelő orvosa bizonylatla szerint 20 napon is túl terjedő gyógyidőt igényeltek, a mely közvelen ve-szélyes megtámadással szemben vádlottat a leg-messzemenőbb önvédelem gyakorlására jogosította volna fel, tehát a párbajra a legsúlyosabb ok szolgált a sértett részről; tekintve, hogy a vád-lott jknyvéhez becsatolt kezelő orvosi látlelet szerint vádlottnál a párvíadal napján hányinger és gyakori szédülések mutatkoztak, mi az egyb-ként is bizonyított vérvesztés okozta általános gyengeség tüneteit bizonyítja; tekintve, hogy ekként vádlott kardpárbajra alkalmatlan lévén, a fegyvernemű elfogadott pisztoly fizikai okok-ban leli indokait s így a fegyvernem választása nem képezhet vádlottra súlyosító körülményt annál kevésbbé, mivel a rendkívüli súlyos sérítéssel szemben a jelen párvíadal feltételei enyhéknek mondhatók; tekintve továbbá, hogy az okul szol-gáltó tetlegesség időpontjától számított 17 órai idő alatt a párvíadal vége is ment, mely idő sokkal kevesebb, semhogy vádlott erős szegén-yezete okozta lelki felindulásából kiöcsudhatott volna, — így tettét nagyfokú jogosan felingerült kedélyállapothon követte el;

tekintve továbbá, hogy vádlott a helyszíne felé haladva kijelentette, hogy nem fogja leg-kevesbbé sem bálni, ha sebesülés sem történik; tekintve továbbá, hogy a lövésben különben is gyakorlatlan vádlott meg nem czáfolt mentése szerint czélzás nélkül lött; tekintve, hogy ezek szerint mi gyanuk sem forog fenn arra, hogy a beállott eredményt vádlott előidézni igyekezett volna, sőt az inkább a véletlen következményének tekintendő; tekintve továbbá a büntetlen előéletet s hogy vádlott a bíróság előtt önként jelentkezve, tettét beismerte; tekintve végül, hogy vádlott népfelkelő tartalékos hadapród lévén, mint ilyen a katonai szabályok szerint különleges társadalmi kényszer alatt is állott;

tekintve, hogy mindezen számos és több-nyire kiválóan lényeges enyhítő körülményekkel szemben súlyosító ok fenn nem forog, a vádlottra kimért s a rendelkezés részen iri enyhe szabad-ságvesztés büntetés, az elkövetett cselekménnyel arányban állónak találattott.

A büntügyi költség iránt hozott határo-zat a bprd. 341. §-a rendelkezésén, a bün-jel elkobzása iránti határozata btk. 61. §-a intézkedésén alapszik.

A kir. törvszék mint büntető bíróság.

Kolozsvár, 1899. évi jun. hó 27-én.

Ezen ítélet azon megjegyzéssel adatik ki, hogy azon vádlott és kir. közvádáló meg-nyugodván — jogerős.

K. m. f.

A kir. törvszék elnöke helyett:

Szász Béla,

elnökhelyettes.

Lázár Emil,

jegyző.

Nyári Káté.

Irta: Somaházy István.

I. Az utazásról.

1. §. Aki másfél órával a vonat indulása előtt már lázasan kapkod a podgyásza után, az rendesen lekésik a vonatról. Okos ember, ha a huszonnégy évet túlhaladta, akkor is megőrizi a higgadságát, amikor legyottrva vagy egy százezer-forintos örökség felvételére utazik.

2. §. Ha az ember vasuton ül, nem okve-tlen szükséges, hogy a

Kolozsvár, 1899.

harminezves háború idején. A hazudozás akkor se gentleman-vonás, ha az ember ismeretlen egyéneknek hazudik.

9. §. Kártyázni a vasuti ismerősökkel nem szokás, nem csupán azért, mert az ember hamisjátékosok kezébe kerülhet, hanem azért is, mert őt magát is esetleg hamisjátékosoknak nézhetik.

10. §. Sohase kérdezd az utitársadtól, hogy hova utazik, mert ő magától is megmondja, ha neki úgy tetszik. Egyáltalában minél kevesebb mondatot konstruálj meg kérdező formában.

11. §. A gallérját intelligens ember sohase veti le napközben a vasuti kocsiában. Ha az időjárás melegebb is valamivel a szibériai klímánál, mindig enyhét ad némiképp az a tudat, hogy a fogtájs példál még sokkal kellemetlenebb mulatság.

12. §. Ötvenévesnél idősebb anekdotákat csak hétszáz kilométertől hosszabb utak alkalmával szabad előadni az utitársaknak. Elvégre minden lovagias férfit diszkreczió köteles az a tudat, hogy utitársaink a robogó vonatról nem ugorhatnak le bizonyos veszedelem nélkül.

13. §. Ha az ember Budapestről Rákoss-Keresztúrra utazik, nem éppen szükséges, hogy utazórúhat, utazócipőt, utazóspikát viseljen.

14. §. Ismeretlenekről utazás közben sohase szabad rosszakat vagy plotykákat mesélni. A világtörténet számtalan pofonjának az a tény képezte a szülölyját, hogy a megrághalmazott ismeretlen ott szivarozott inkognitó a kupé sarkakban.

15. §. Okos ember utközben is épp annyiszor étkezik, mintha otthon volna a családi tűzhely melegen. Két reggeli és hat csónna a legmagasabb gyomornak is sok. Ha a vonat öt percig megáll valahol, ez nem csupán abból az okból történik, hogy az utasok bécsi kolbászt, vagy kaviáros zsemlyét egyenek.

16. §. Sok híres gyomorkatarrust okozott már az a gyermekes izgalom, a melyvel a tapasztalatlanabb utasok a vasuti éttermekben az ebédjüket bekapják. A nagy sietség többnyire okatlan dolog; a vasuti-igazgatóság, mely a megállásokat intézi, mindig hagy az utasoknak annyi időt, hogy az ebédjüket kényelmesen végezhessenek.

17. Ha az étkezőkocsiban table d'hôte-hoz ülünk, nem illik az összes idei zöldboisót vagy az összes burgonyapürét a tányérunkra szedni. Az önzés ugyanis, mint Szvorényi József oly szépen mondja, fölöttebb alantas tulajdonosság.

18. §. A pinézért nem illik számár-nak mondani azért, hogy a negyven éven közül nem épp nekünk hozza először az erdélyi leánykát. Előtte, a ki nem szubjektív énünkkel gondolkozik, mi se vagyunk érdemesebb vendégek, mint a wagon többi utasa.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 4.

Szives tudomásul.

A fűrdő-évszak beálltával, mint minden évben, előzetőinknek akárhányszor is változtatják lakóhelyüket, a vett értesítés után azonnal megküldjük a lapot a velünk közölt új címre. A változás bejelentésekor kérjük azonban tévedések elkerülése végett mindenkor a régi címet is megírni.

Hasonlóképp elfogadjuk egy hónapnál rövidebb időre szóló megrendeléseket is, úgy hogy a ki csak rövidebb időre is távozik családjától, erre az időre egy külön példányt is kaphat s nem kénytelen családjától a megszokott lapot elvonni.

— A választók összeírásának a jövő évre fogantatott munkálatai kapcsán nem érdeketlen közjogi és közigazgatási kérdés kíván megoldást a Kolozs-Monostoron összeírt választók tekintetében. Kolozsmonostor ugyanis tudvalevőleg még mindig a gyalui választókerülethez tartozik. De Kolozsmonostor Kolozsvárnak képezvén kiegészítő részét, gondoskodni kellett arról, hogy a városi képviselők választása tekintetéből a monostori választók Kolozsvárt is összeírassanak és valamelyik választó kerületbe itt beosztassanak. És meg is történt. Amde most már felmerül a kérdés, hogy más lévén a választói jogosultság alapja kis községben (a mi Monostor eddig volt) és más törvényhatósági joggal felruházott városban voltaképpen melyik alap vétettetik irányadóul a monostoriakra nézve és ki jogosított az összeírás feletti reklamatikus elbírálásra? Amennyiben Monostor még ma is a gyalui választókerülethez tartozik, az összeírás a megye kell, hogy eszközöltesse és közp. választmányán utján elbírája. De a városi központi választmány is teljesítettett egy összeírás, a mely alapjára nézve nem azonos s következésképp eredményében is eltér a megyeiétől. Már most mint eszközik az ebből támadó controverziák elenyészését? Kiváncsian várjuk e kérdésben az illetékesek nyilatkozatát.

— Szvacsina Géza polgármester — mint értesülünk — e hét végén kezdi meg hat hétre terjedő szabadságidejének élvezését. A polgármester szabadságidejének nagy részét a szliési gyógyfürdőn fogja tölteni, hova a legközelebbi szombaton utazik. Távolléte alatt a polgármesteri teendőket dr. Nagy Mór polgármesterhelyettes fogja végezni.

— Kolozsvári iparosok általános szövetkezete. A kolozsvári iparosok körében mozgalom indult meg azért, hogy érdekeik előmozdítására általános szövetkezetet alapítsanak. E szövetkezetnek, csak józan életű és nem kártyás, szorgalmas és szolid iparosok lennének a tagjai. A szövetkezetnek célja volna iparszerveket létesíteni,

oda befogni az iparosok produktumait és azok értékesítését benn és kin előmozdítani. Ez által elérnének az, hogy minden iparos értékesíthetné a produktumát, a közönség is csakhamar belátná, hogy helyi szorgalmas iparosaink ha kevéssel drágábban is, de jobb munkával állítanak elő sok olyan dolgot, a miket nekünk most Ausztria liferál. Az iparszervekkel kapcsolatosan nyers anyag raktárt is terveznek, a honnan szövetkezeti tagok előny árban kaphatnak anyagot, melyet feldolgoznak s mint árut szolgáltatnak be a csarnokba. Az áruért kapnának azután új anyagot feldolgozásra és megkapnák a munkadíj részletet azonnal.

A csarnok és raktár kevés %-ra dolgoznék s ennek összege egyenlő arányban osztaték fel a tagok között s 5 év múlva fizetnének ki. E tárgyban tegnap volt az első értekezlet Zattler Sándor kolozsvári polgár házánál és elnöklete alatt. Az értekezleten részt vett 29 iparos, a kik egyhangulag kimondták, hogy ez általános szövetkezet létesítését szükségesnek tartják és annak kivételéhez megkívánató előmunkálatok, keresztfül vitelére bizottsággá alakulnak. Megválasztották alelnöknek Demjén Ágostont, Kelemen Ferencet; jegyzőknek Lengyel Józsefet és Balogh Jánost.

A gyűlésen jelen voltak: Lengyel Károly, Simon Endre, Rabatin András, Csordás Dániel, Kelemen Ferenc, Kovács Sámuel, Herman János, Bréda Ferenc, György Pál József, Bíró Tamás, János János, Dávid József, Schuller Lajos, Mamoczky János, Reich Frigyes, Szilágyi József, Theil József, Schmidt János, Foszto András, Horváth Miklós, Gilióvits József, Kaukál Sándor, Wittman László, Wittman György, Jakab Lajos, Nádas József, Andrásföszki Dani, Márkon Sándor, Horváth Vilmos.

— Unit. egyház főtanácsig. gyűlés. Tegnap d. u. ért véget a kolozsvári unit. egyház főtanácsának közgyűlése.

Az új szabályzat tárgyalását, melyről már említést tettünk befejezték.

A gyűlésen jelen voltak a következők: Elnökök: Ferenc József és Dániel Gábor főgondnok. Tagok: br. Petrichevich Horváth Kálmán, Adorján Domokos, Albert Dénes, Albert Iván, Ambrus Gergely, dr. Árkosi Gyula, Bedő Albert, Benczédi Gergely, Benkő Mihály, Boér Gergely, Boros György, Boros Sándor, Czák József, Fekete Gábor, Fekete Gyula, Filep Albert, Gál Jenő, dr. Gál Kelemen, Gálfi Lőrincz, Gombos Sámuel, Gothárd Sándor, Gyöngyösi Béla, Gyulay László, Gyulay Árpád, Izslai Márton, Jékei Aladár, Kádár József, Kanyaró Ferenc, Keresztély Lajos, Kozma Ferenc, Kovács János, Kővári Mihály, Kővári Endre, ifj. Lászlóczy Samu, Létay Gábor, Magyar Géza, Márai Lajos, Mikó Imre, Molnár Sándor, Nagy Gyula, Nagy György, dr. Nyiredy Géza, Orbók Ferenc, Páky Lajos, Pálfi Mihály, Patáki László, Székely János, Űrmösi Jenő, dr. Veress Lajos, dr. Veress Vilmos.

Egyházi részről jelen voltak: Csogezsi László esperes, Csifó Salamon, Dézsi Mihály, Dézsi Károly, Gál Lajos, Gidő Béla esperes, Józán Miklós, Mózes András, Kisgyörgy Sándor esperes, Péterfi Dénes, Molnár János, Kelemen Albert esperes, Vaska Béla, Raffaj Domokos esperes, Simó János, Végh Mihály.

A gyűlés folyamán hosszas vita folyt a felett, hogy az egyház egy és fél millió alapító kitevő vagyonának és számos bértárgyainak kezelésével megbízott pénztárnok kizárólag az ügyeknek szentelje egész munkaerejét. A gyűlés azt is elhatározta, hogy a szervezett új állásokra pályázatot hirdet.

— Kirándulás a Vasvári eleste helyére. Igen szép számú társaság szervezkedik Gyaluban is, hogy részt vegyen azon az ünnepélyen, mely a funtinneli csata emlékére vasárnap fog a bélesi völgy felett lefolyni. Miután ez oldalon a bélesi völgy egy vadregényes vonalon közelíthető meg, a kik még nem látták a főtői hídsgazmos-rekett völgyét, Marisel havasi kőszögöt, erre vehetik az utjukat és a gyalui kirándulók társaságában mehetnek fel a havasra. Az ut, Gyalutól, a Vasvári eleste helyéig 38 kilométer, tehát 8 kilométerrel több, mint Bánffy-Hunyad felé. Gyaluban a kirándulás ügyét az erdőgondnokság, az ottani főszolgabíró, a községi és a havasi körjegyzők, valamint Gyalui Rózenberger Mór intézik. E tárgyban ma ott értekezletet is tartanak s megbeszélnek az ut részleteit. 3-4 tagból álló társaságok Kolozsvártól Bélesig és vissza személyenként 3-4 fti uti költséggel Gyalu felé megjárhatják. Az utra huzog éleket vinni szükséges. Bélesen a muzeum által előre bejelentett vendégek részére szállásról ellátásról gondoskodik a les. — Nők a kirándulásban részt vehetnek. Az 50 év emlékére Dunky Ferenc készíti a helyszínen fénykép felvételeket az ünnepélyről és a csatahelyről. Az egyetemi kör 10 taggal fogja magát képviseltetni és Bodor köri alelnök tart szónoklatot.

— A Teleki-palota. Szó volt arról, beszéltek is szélesebb körökben, hogy néhai gróf Teleki Domokosnak Kolozsvárt a Belkőzép utca sarkán lévő egy emeletes házát

kételemetesre fogják építeni. Erre nézve tényleg tervet is csináltak s minden előkészület megtörtént a keresztülvitelre. Amde, mert a ház tulajdonosai (gróf Teleki Géza két fia) még kiskoruk, a gyámjaik nem hajlandók a költséges építkezésbe menni, s az lett a határozat, hogy, mert hat év múlva a tulajdonosok nagykorussá válnak, majd akkor ők maguk intézzék el az építés ügyét. A Teleki-palota tehát egyelőre úgy marad, a hogy van.

— Esküvő. Branyicskai báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő örömmel tudatja leányának, Beátának bethleni gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, a Vaskorona-rend lovagja, országgyűlési képviselővel július hó 15-én Szamosfalván történendő házassági egybe kötését.

— A főtemplom kapuja. A főtéri r. kath. plébánia templom előtt lévő kapu lebontását szombaton kezdték meg. A bontást a város a vállalkozónak 300 ftiot fizet. A kapu ormán lévő szobrokat máriszedték, s nem sokára elszállítják a külmagyar-utcazi Szent-Péter templomhoz, melynek bejáratánál a város saját költségén emeltet kaput s a fennebb említett szobrokat azon fogják elhelyezni.

— Személyi hír. Heppes Miklós kir. ítélőtáblai tanácselnök, ki szabadságidejét Deésen rokonainál töltötte, — tegnap este vissza érkezett Kolozsvárra.

— A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdeklődők tudomására hozza, hogy:

1., a m. kir. államasutakat Budapest—Predeal vonalán a Tóvis és Segesvár állomásokon levő vendéglők 1900 év január hó 1-től számítva 3 évre bérbe fognak adni, Pályázati határidő 1898 évi július hó 31-én déli 12 óra.

2., a dési kir. törvényszék esküdt bírósága helyiségeinek felszereléséhez szükséges butorok és szerelvények beszerzése céljából folyó évi augusztus hó 3-án délelőtt 11 órakor Deésen (Törvényszék 1 emelet) árlejtési tárgyalás fog tartatni.

Mindezekre vonatkozó részletes értesítések az említett kamaránál szerezhethők meg.

— Bírósági hivatalnokok szabadság ideje. Az igazságügyminiszter az ideai szabadságolásoknak az állítólag nagyon megnövekedett restantákra való tekintettel leendő korlátozása iránt hosszabb rendeletet intézett a törvényszéki elnökökhez. A rendelet a bírósági segéd és kezelő hivatalnokokra nézve egyszerűen lehetetlenné teszi az idén a szabadságidő élvezetét. Több szabadság ideje élvezését megkezdett bírósági hivatalnoktól e rendelet alapján időközben is elvonták a vakációt. E rendeletre, a mely igazságügyi körökben kínos feltűnést keltett — még visszatérünk.

— University Extension Inaktelkén. A kolozsvári Egyetemi kör university extension bizottsága hatodik ismeretterjesztő napszerű előadását vasárnap délelőtt tartotta meg Inaktelkén (kolozsmegyében) a ref. templomban több száz főre menő földmives közönség jelenlétében. Gergely György lendületes elnöki megnyitja után Ditrő Nándor szavallta el nagy hatással Zichy Gézaénak "Temetés külföldön" cz. költeményét. Utána dr. Parádi Ferencnek az iskálóságról utolsó érdekes értekezését a szerző akadályoztatása miatt Gabányi Imre olvasta fel. Gergely György közönségre közgazdasági viszonyairól tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást. Az előadás végzetével a hallgatóság nevében Bitai Károly ref. lelkész mondott köszönetet az ifjaknak, kik déiben és este Bitai Károly vendégcserező házában voltak.

— Új háztulajdonos a Fötéren. Lukács László pénzügyminiszternek Kolozsvárt a Fötéren a Kismester-utca bejáratánál fekvő kételemetes háza gazdát cserélt. A miniszterrel ugyanis a házat Nagy Gábor szalodatulajdonos megvásárolta 70 ezer forint vételárért. A mint halljuk, az új tulajdonos a házon nagyobb átalakításokat tervez, s különleg is díszesebbé fogja át változtatni.

— A kocsi-állások. Kolozsvár rendőrhatalósága a bérkocsik részére meghatározott álláshelyeket jelölt ki. Ilyen van a főter két oldalán, a Belkőzép, London, Nagymalom-utcaikon és a Külkőzép-utca torkolatánál. A főtéri kocsiállásokkal már nincs baj, mert ezek aszfalt burkolattal vannak ellátva, s az ott összegyűlemlő szemét gyorsan eltávolítható, s a hely vízzel lemosható. Amde annál több baj van a többi álláshelyekkel. Ezek ez idő szerint valóságos piszkos fészkek, a melyek nemcsak a szemnek kiáthatatlanok, de az azokon felgyűlő ganéj meg egyéb romlott hulladéka a levegőt állandóan megfertőzi, s így a közegészségre nézve veszedelmes. Ez pedig azért van, mert ezen az állás helyeken a talaj csak azzal a régi módi flaszterrel van burkolva, a mely a piszkot magába szedi, s abból ki sem lehet takarítani. Talán nem ártana a városi tanácsnak komoly fontolóra venni ezt a dolgot, s az összes kocsi álláshelyeket aszfalt burkolattal látatni el s a bérkocsi tulajdonosokat szigorúan utasítani az ott felgyűlő hulladékok azonnal való eltakarítására.

— Időjárás. Az orsz. meteorológiai intézet jul. 3-iki jelentése: Az éj folyamán általános esőzés indult meg, amely ma reggelig főleg az ország nyugati felére terjed. Keleten eddig többnyire csak kevés eső esett. 1-5 mm-t jelent: Eszék, Pécs, Drenkonez, Zsombolya, rad, (zivatarral) Szeged, Debrecen, Késmárk, Szatmár és Nagyvárad. 5-10 mm. Arvaváralya, Kiskarbal, Nagyszombat, Károlyváros, Zombor, Szolnok. 11-20 Selmeczbánya, Magyaróvár, Ogyalla, Budapest, Csáktornya, (zivatarral) Zágráb és Ungvár, (zivatarral) 20 mm. felett: Sopron, Hérvány, Kősziget, Fiume, Czirkeniceza, Akua-

slatina. Zilaban tegnap délután heves zivatar volt jégesővel, mely a gyümölcsben, de főleg a szőlőben jelentékeny kártett. A hőmérséklet nyugatról megint süllyedőben van.

— Megölte a mostohaapját. Aradi levelezőnk írja: Véres oláh népdrama játszódott le a napokban az aradmegyei Tót-várad községében. Sibi Aron totváradí legény hosszabb idő óta szerelmi viszonyban élt egy szép oláh fiával, a kit a legény mostohaapja soha sem akart a házánál megtűrni. A legény végre elköltözött mostohaapjától, hogy menekülhessen. Az öregnek megtetszett a leány s szeretle volna, ha a fia ismét a házába kerül. Ettől fogva nem egy feltékenségi jelenet volt köztük, míg tegnap az öreg elhívta a legényt lakására.

— Miért nem akarsz hozzám költözni, hisz én szívesen látnálak a házban. — Mert nem bízom a szeretőmet apámuramra, — válaszolt a legény.

A szóváltás egyszerre annyira heves lett, hogy a fiu kést rántva, megtámadta mostoha apját, a kit négy szurással megölt. A gyilkos legényt letartóztatták.

— Új apácák Magyarországon. A Rómában nem rég alapított Salutorian rend három nővére tegnap óv. Szapáry Géza grófnő meghívására Múraszombatba érkezett, hol a grófnő egy külön házban apácákat kíván megtelepíteni, kik a nőnevelés és közjótékonyaság terén a vidék javára lesznek hivatalva működni.

— Pneumatikus csizma. Mivel a kerékpáron a pneumatik minden lökést fölfog és az előrehaladást rendkívül mekönnyíti, egy francia erdész arra a talán nem is nagyon bolond gondolatra jött, hogy a csizmájára is pneumatikus talpat alkalmaztat s ez, szerinte, nagyon megkönnyítené a járást, különösen erdőben és mezőn, az egyenetlen uton.

— Hármias gyilkosság Csokán. A Zentház közel fekvő Csokán a Leder-féle birtok tegnapelőtt rémes gyilkosságnak színhelye volt. Egy Szécsi János nevű kanász két fiával hegyetlen módon össze-vissza vágda valták meg. Az apa és nagyobb fia már meghalt, csak a 9 éves kis fiuban van még élet, de eszméletlenül fekszik és alig van remény arra, hogy magához térjen.

— Hordó-örös. Egy nancy-i kádár-cég az 1900-iki párisi világkiállítás számára oly rengeteg hordót akar küldeni a melynek nincs párja a világon. A heidelbergi s egyéb hordók valósággal eltörpülnek e hordósörny méretei mellett. E szörnyeteg tíz méter magas, kilenc méter széles lesz, s egyes dongáinak az átmérője 16 és 24 centiméter közt fog váltakozni. Előállítására 60,000 frank értékű nyers faanyag volt szükséges. A Mississipp mentén elterülő öserdőben száz darab oly tartalmas szép fát választott ki a számára, melyeknek törzse legalább is két méter átmérőjű. E törzsekben nem szabad csomónak lenni. Egy ily törzből 2-5 hatalmas donga került ki. Egy egy donga husz mászat nyomott s darabját két lo szállította a földolgozó-helyre, hol ismét egyet-egyet 24 ember emelt le a kocsirol. A hordó-öröshöz szükséges összes fa sulya 4800 mázsa, s elszállításra 12 vasuti kocsi volt szükséges. A hordón már fel esztendeje dolgozik 145 munkás, de még belekerül 4-5 hónapba míg teljesen kész lesz.

Gyászrovat.

Szomorú jelentés. A marosi esperesi kerület róm. katolikus papsága fájdalommal szívvel jelenti, hogy Meltóságos és Főtisztelendő Kovács Ferenc, pápai prelátus, harmadik osztályú vaskoronarend lovagja, bártafi ezimzetes apát, főesperes, szentszéki tlnök, Marosvásárhely szabad királyi város plébánosa, városi törvényhatósági tag, az erdélyi róm. kath. státus igazgató tanács tagja, a marosi római katolikus gymnasium püspöki biztosa, a székei iparmuzeum vidéki választmányának elnöke, az Enke alapító s több kultur egyelet tagja folyó évi július hó 2-án délelőtt 11 órakor életének 62-ik, papságának 39-ik, marosvásárhely plébánosságának 25-ik évében a szentségek átátós és példás felvétele átán az Urban elhunyt. Az örök világosság fényeskedjék neki! Kelt Maros-Vásárhelyt, 1899. évi július hó 2-án. A kerületi papság.

LEGYABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósítása i és sürgöny-levelei.)

A király.

Ischl, jul. 4.

Ö Felsége ma délután 1 óra 50 perczkor ideérkezett. A pályaudvaron Mária Valéria főhercegnő fogadta. Ott voltak azonkívül: Salburg gróf kerületi főnök, Weinmayer kanonok, Titz udvari tanácsos, az udvari vadászatok rendezője, Wiesinger polgármester és Leithner helyettes polgármester. A király és a főhercegnő barátságosan megcsólitották a pályaudvaron megjelent urakat.

A spanyolországi zavarok.

Madrid, július 3.

A barcelonai tüntetések éjfélig tartottak. A rendet Barcelonában is, Valencziában is teljesen helyreállították.

A gabona ára.

Berlin, július 3.

Az eső és az északamerikából jelentett telemas javulás igen kedvezően hatott. Buza

júliusra 1 márkával, szeptemberre 1 1/2 márkával, rozs általában 1 1/4 márkával drágább. A kereslet tulnyomó volt. Zabb kissé szűrladabb. Az idő esős.

Forrongás Belgiumban.

Brüsszel, jul. 4.

A helyzet kezd mind kritikusabbá válni. A király tegnap hosszasan tanácskozott a miniszterelnökkel és Chaine parancsnokló tábornokkal.

E tanácskozásról azt hiszik, hogy azon a zavargások ismétlődése esetén szükséges fegyveres beavatkozás módját vitatták meg.

E hirtelens roppant felizgatta a népet, a mely elvan készülve a legvégsőre.

A lüttiche polgárőrségnek a szociál demokratákkal való testvérisülése igen kellemetlen hatást tett a királyra, ki neheztelését éles szavakban is kifejezte.

A szociáldemokrata lapok megfenyegetik a királyt, hogy ha nem enged, **proklamálni fogják a köztársaságot.**

Feltétlenül kívánják a királytól, hogy a választási reformot ejtse el.

A helyzet óráról-órára bonyolultabb lesz.

A legkülönbözőbb hírek járkák be a várost.

A kormány ugylátszik, nem akar békülni és elhatározott szándéka, **hogy szembe száll a közvéleménnyel és az eredeti választási reformot változtatlanul fenntartja.**

Ha igaz ez, akkor a forradalmi kitérések elkerülhetetlenek.

A munkás otthonban az összes belga bányászok képviselői gyüleseztek s Vander Velde indítványára elhatározták, hogy a kormány csökönyskődése esetén nem csak az **általános sztrájkot** fogják proklamálni, hanem felszólítják az ország összes bányász-népet, hogy vonuljon be Brüsszelbe.

Labirierben 600 tüntető **fölszaggatta az utcza kövezetét, s beverte a jezsuita kolostor összes ablakait. Betörte az ajtókat.**

A jezsuiták a pinzébe menekültek. Azután az ismeretes klerikálisok lakása elé vonult, hol szintén bezúzták az ablakokat.

Brüsszel, jul. 4.

A polgárság fráterinálz a tüntetőkkel.

A klerikális sajtó nagyon komoly-nak mondja a helyzetet.

A „Patriot“ vezércikkében felszólítja a kormányt, hogy ejtse el az odó-zus javaslatot, mert nagy veszedelem fog járulni az országra.

Országgyűlés.

Budapest, július 4.

A képviselőház mai ülésén Lukács pénzügyminiszter betérjesztette jelentését a pénzügyminiszterium hatáskörébe tartozó mezőgazdasági birtokok és telepítési ügyeknek a földművelés-ügyi miniszter hatáskörébe való átutalásáról.

(Általános helyeslés.)

A valuta ügynél Polczner és Madarász beszéltek ellene.

Lukács miniszter, Pulszky mellette. Kossuth Ferenc és Komjáthy Béla személyes kérdésben való felszólalásai után a javaslatot elfogadták.

Szöll miniszterelnök felett azután Polónyi interpellációjára a Typografián lefoglalt előfizetési pénzek dolgában.

Polónyi csak részben vette tudomásul a miniszterelnök választást. Rátkay László interpellálta a közoktatásügyi kormányt a Petőfi ünnep ügyében.

Azt kérdezi, fog-e ezen ünnepélyen a kormány részt venni?

Mély meghatottsággal emlékezik meg Petőfiről.

A Petőfi kérdést ugymond, nem szabad politikai kérdéssé tenni.

— Tőle csak hazaszeretetet tanulhatunk.

Wlassics azt felelte, indítványozni fogja, hogy a ház küldöttségileg vegyen részt az ünnepen.

A kormány az ünnepet a legnagyobb készséggel támogatja. (Helyeslés.)

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

Kisküküllővármegye alispánjától.

Sz. 11112—99. alsp.

604 1—2.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás következtében üresedésbe jött, évi 500 frt törzsfizetéssel és 200 frt utazási átalánnyal javadalmazott hoszszuaszi járási orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kéréseiket az 1883 évi I. t. cikk 9-ik §-ában előírt képesítési okmányaikkal, úgy szintén az 1893 évi szeptember 30-án 80099 sz. a. kelt b. ügyminiszteri rendelet által megszabott írti orvosi vizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb **toló évi június hó 15-ik napjáig** buzáról, Főispán ur Ó Máltóságához való feltérjesztés végett hozzám nyújtsák be.

Kis-Küküllő vármegye alispánja.

Dicsőszentmárton 1899 június 28.

alspán helyett:
Fekete György,
főjegyző.

Udvarhelyi járás főszolgabírójától.

Sz. 9229—99. szb.

603. 1—1

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye, Árvafalva II. határterében fekvő és a fenyődi közbirtokosság tulajdonát képező fenyőerdőből 117.74. k. holdnak mintegy 18972. m². luczfenyő fűrészfű anyag és 5416 m² luczfenyő épületi fakészlete a szerződés megkötésétől számitott 1 esetleg 3 évi kihagyási időtartam mellett **1899 évi július hó 26-án d. e. 11 órakor** Fenyőd község házánál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen elfog adati.

Kikiáltási ár 32,790 frt 80 kr., minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek a székely-udvarhelyi főszolgabírónál és a sz. udvarhelyi m. kir. alsó erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sz. Udvarhelyt, 1899 június 29.

Demeter
főszolgabíró.

Sz. 1939—1899 tlvk

602 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A bhunyadi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, a kir. kincstár végrehajtónak Hatházi Ferencz s társai végrehajtást szenvedő elleni 68 frt 81 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a b. bhunyadi kir. járásbíró területén levő nyarozói 22 tjkvben A. I. 2. 5—21, 23—26. rendszámu ingatlanra 658 frt ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi **augusztus hó 24. napjának délelőtti 10 órakor** Nyarozó községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul's elfognak adati.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet §-ban ki-jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni — avagy az 1881. évi LX. cz. 170. § értelmében a bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság, Bánffy-Hunyad 1899 május hó 31.

Gruber,
kir. aljásbíró.

Sz. 2781—99 tkv.

606 1—1.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Fischer Adolfné sz. Lemberger Amália kolozsvári lakos végrehajtónak Horgos János kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 750 frt tőke követelés és ennek összes járuléka eddigi valamint jelenlegi 14 frt 35 kr. és a még felmerülő költségek kielégítése végett a kolozsvár városi kir. bíróság területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő és a Horgos János révén felvett kolozsvári 6859 tjkvben A. t. 1. r. 1612/1/a. 1612/1/a. hrsz. ingatlanra 34 frt becslétkben, mint ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1) Az árverés megtartására határidőül **1899 július 5-én d. e. 10 órája** ezen kir. törvényszék 14. sz. szobájában tüzetik ki. 2) Ezen árverésen a fennírt ingatlanok együttesen a kikiáltási árban alul's elfognak adati. 3) Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan fennírt becslésének 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni. Végrehajtató bánatpénz nélkül is árverezhet. 4) Vevő köteles a vételár egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 60 nap alatt minden egyes vételár részlet után az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamattal együtt szabályszerű letéti kérés mellet a kolozsvári m. kir. adóhivatalnál lefizetni. A bánat pénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. 5) Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni és az épületeket tűzkár ellen biztosítani. 6) Ha az árverés napjától számított 8 nap alatt előtérjesztés nem adatik be, vevő a megvett ingatlan birtokába a végzett törv. 187 §-ban megállapított 15 napi utóajánlati határidő sikertelen lejárta után lép és annak haszna és kára szontul őt illeti és akkor a vevőnek a végreh. törvény értelmében a vételi bizonyítvány ki fog adatni. 7) A tulajdonjog a vevő javára csak a teljes lefizetés után fog bekebelezetni. 8) Az árverési feltételeknek eleget nem tevő vevő ellen a végreh. törv. 185 és következő §-ban foglalt intézkedések nyerne alkalmazást.

As elrendelt árverés a fennírt telekjvben feljegyeztetni rendeltetik. Az árverési hirdetmény és feltételek a hivatalos órák alatt e tkv. hatóságnál és Kolozsvár sz. kir. tanácsánál tekinthetők meg.

A hirdető a tkvi hatóságnál kifüggesztetni és megtekinthetős végett Kolozsvár sz. kir. város tanácsának és helybeli szokás szerinti kifüggesztés végett a szomszédos községek előjárásainak megküldetni rendeltetik. Ezen hirdetmény és feltételek a végreh. törvény 153. § szerint az érdekeltek a keresetre hozott első végzésre előírt szabályok szerint közbeszittetni rendeltetik.

A kolozsvári kir. tszék te'ekki hatósága 1899. ápr. 8.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tv. zéki bíró.

Két, jó házból való,

605 1—1

VI. osztályt végzett fiu

tanulóul felvétetik!

Bergner Mór borkereskedésében, Kolozsvárt.

MEDICINAL COGNAC

F. Courvoisier és Curlier testvérektől cognakban;
udvari szállítók 582.3—5.

Székely Miklós gyógyszerésznél,

Kolozsvárt, Széchenyi-téren.

Egy eredeti nagy üveg ára 4 forint.

Külföldi tőke

keres elhelyezést:

magyarországi birtokokra, bérházakra, gyárakra és ipartelepekre, kiválóan előnyös feltételek mellett. Továbbá: részvénytársaságok, h. érdekt. vasutak, bányavállalatok finanszírozása.

Megkeresések minden nyelven intézhetők a Syndicatus titkárához: **Mr. Joseph de Jessenice Paris, 75. rue Faubourg St. Denis, 75.** 584. 5—10

Bernáth Ede Sándor
kerékpár újdonságok
raktára és javító műhelye Kolozsvárt,
(Vashidnal)

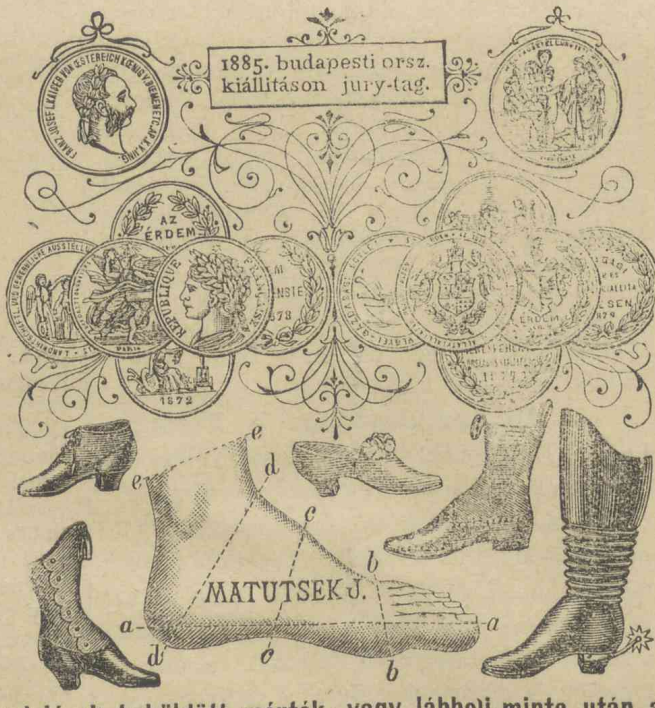
Sürgönyezim: Bernáth gépraktár, Kolozsvárt. Telefon szám 412.

516. 12 0

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főtér 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.
257.37—x.)

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Telephon 186.

Sürgönyezim: Solymosy-gépgyár.

Készít legúj'ányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő **gőzgépeket** a legújabb és legkisebb káros térrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású **szivattyukat, sajtókat,**

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat; valamint mindennemű gazdasági gépeket, u. m.: eséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trieureket, szeszkavágókat stb.

Különös figyelmébe ajánljuk ugy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek nagyban gyártott

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, esigalépesőket stb. stb. Mindennemű gépek és géprészek **javítását** a legutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük. Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő **jótállást** vállalunk el. Tervezettel és költségvetéssel készséggel szolgálunk. Szíves pártfogásukat kéri

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

151. 22—*

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

MEISZNER-féle

erő- és egészségi kenyér

határolásan hat az emésztő szervekre, kitűnően táplál, gyomorbagyosoknál nélkülözhetetlen, szélbajoknál felülmúlhatatlan.

Kapható **KÓNYA SÁNDOR** fűszer, csomaga, bor, déli, gyümölcs- és ásványvíz üzletében, főtér br. Jósika palotájában.

Első erdélyi kávé szétküldési raktár!

KÁVÉ

5 kilós zsákokban bérmentve.

ÁR JEGYZÉK.

	frt	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	20
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	36
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	54
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	68
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	86
1 kiló Ceylon finom	1	76
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	98
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	68
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	96
1 kiló Mocca valódi arabiai	1	98
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	86
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	16

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével küld

PAPP LÁSZLÓ

Kolozsvárt, Theologia-épület. Telefon 212.

570. 4 52

Egy öt kilós szállítmány összeállítható többféle kávéfajokból is.

Nem pörkölünk többé kávét itthon!

A legújabb időben alapított

FIUMEI KÁVÉ-PÖRKÖLŐ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

egy nagyszabású telepet rendezett be Fiumében, hogy ott egy világhírű szabadalmazott új módszert, melynek nevezetesebb előnyeit itt rövidesen felsoroljuk, értékesítsen:

a kávénak pörkölő rendszere rúnknél nemcsak minden nemcsak alkatrésze és tápanyaga egészben csonkítatlan marad,

de bebizonyított tény, hogy a nem mesítő módszerrel szaporább, erősebb zamatu, kellemesebb ízű és jobb kávét nyerünk.

Kiemelendő még, — miszerint az idézett előnyök mellett pörkölt kávénk hónapokon át is változatlanul friss marad.

Számtalan elsőrangú vegyész, orvos és tudományos tekintély véleménye és biznylata megerősíti állításunkat, melynek hitel ségéről egy kóstolópróba vételével minden háziasszony meggyőződést szerezhet.

Védjegy. Összes hordó és zsák-küldeményeinken fenti védjegy alkalmazva lévén, kérjük o' vetetlenül annak szives figyelembe való vételét.

Raktáron — folyton friss pörkölés, — minden jobb fűszer és csomaga üzletben 1 frt 60 krtól 2 frt 80 krtól kilogrammonként.

Tiszaságért teljes szavatosság.

Szabad kereskedelmi mód szerint: Belgia, Dánia, Franciaország, Hollandia, Németország és Norvégia országokban rövid időre át fény sen bevitelét, felkutatott és tért hódított. 989. 23 26